

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 1.40
Pol leta . . . . . „ 20
Četrt leta . . . . . „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „posrednicah“ se plačuje za navadno trisopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh krou“, na starem trgu in v nunski ulici ter v Trstu, via Caserma, 8.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici v Via Ascoli 8, I., naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

Pogled na letošnji deželni zbor.

Goriški rojaki spominjajo se še dobro, kake borbe so bile letos o času volitev v deželni zbor. Menda ni rojaka, ki bi želel, da bi se ponavljali tako vroči dnevi. Izvoljeni so bili možje po nasvetu goriškega odbora in s tem bil je konec prepiru in boju. Naj bi bili izvoljeni možje srednje vrste, letošnje volitve ostale bi vendar častne, kajti pokazala se je pri njih nenavadna politična disciplina goriških Slovencev, ki spričuje, da so zaveden in zrel narod. To je priznal celo italijanski list, ki se ne vjema z našimi načeli in našimi prizadevanji, ki bi nam rajši kaj pokvaril, ko popravil. V nekem članku, ki ga je prinesel po letošnjih volitvah, pravi, da slovenski poslanci so bili izvoljeni pod takimi okoliščinami, ki zagotavljajo složno njih sodelovanje, ker so bili v resnici izbrani. Pravi, da Slovenci so bili delavni in da so se odločno poganjali za svoja načela, zato da imajo take poslance, kakršne so hoteli, med tem ko Italijani imajo take, kakršne so mogli, da Slovenci bodo zastopani po svoji želji, Italijani pa po volji svojih poslancev. Zborovanje meseca avgusta in septembra je dokazalo, da italijanski list je naše razmere dobro presojeval.

Hvala se spodobi vsem deželnim poslancem, ker so dejansko tolmačili in zastopali zrelost svojih volilcev. Nikakega nasprotja, nikakega prepira in zaviranja nisi našel med slovenskimi poslanci; kakor železna veriga, katere ne moraš pretrgati, držali so vedno vkup, ko je šlo za deželno korist ali čast. Tako neomahljiva sloga, kakršna je bila videti letos med slovenskimi deželnimi poslanci goriškimi, dela čast deželi in vsem Slovincem. Nikogar nisi našel, da bi bil hodil svoje poti, da bi bil iskal svoje koristi; vsi so gledali na skupno korist, na čast dežele in naroda. S tem so pokazali, da je bilo opravičeno zaupanje, katero so stavili volilci v nje; s tem so si pridobili spoštovanje celo pri svojih nasprotnikih. Uže omenjeni italijanski list pravi v tem oziru, da slovenski poslanci bili so tesno združena bojna četa, izurjena in dobro vojena, pripravljeni žrtvovati osebno prepričanje skupni volji. Večja hvala od te se ljudskim zastopnikom pač ne more dati; in ta hvala prihaja od političnih naših nasprotnikov, kar jo dela še večjo.

O poslancih, ki so nas že v prejšnjih sejmih dobah zastopali v deželnem zboru, ni nam veliko govoriti, ker so iz prejšnjih časov znani našim čitateljem. Deželna odbornika dr. J. Tonkli in dr. Abram sta tudi letos na čelu drugim poslancem sukala uma svitile meče in branila deželne pravice in koristi na vse strani. Poslanec Kocijančič stavlil je dva važna predloga, ki sta bila enoglasno sprejeta: o stavbenem redu za občine in o istočasnem zarubljenju in cenenju premaklin. Poslanec Jonko ni se oglašal v zbornici, ali v peticijskem odseku se je možko poganjal za narodove koristi. Franc Povše poročal je o mnogih jako važnih predmetih. Ignacij Kovačič stavlil je interpelacijo na visoko vlado o tolminski sodnji, ki ni ostala brez dobrega uspeha. Vrhu tega poročal je, kakor tudi g. Kocijančič, o mnogoterih zadevah.

Tudi z novimi poslanci, ki so letos v prvo zasedli stole v deželni hiši, smemo biti po vsem zadovoljni. Gospod Ivančič, notar v Tolminu, pokazal se je spretnega poslanca, ki je poročilo o znanem Locatellijevem nasvetu temeljito sestavil ter podal zgodovino dotičnega prašanja od začetka ustavnega življenja do danes. Razen tega imel je mnogo drugih poročil in je znal nasvete, katere je stavljal v imenu odsekov, zagovarjati proti katerim koli ugovorom. — G. Rajmund Mohorčič, župan sežanski, postopal je složno z drugimi slovenskimi poslanci, vedel se je korektno in pokazal je v dejanju, da pozna narodove pravice in potrebe in da je pripravljen za nje delovati. Stavlil je interpelacijo do visoke vlade o potnem kmetijskem učitelju, o katerem je „Soča“ pogosto tožila, in nasvet gledé poselskega reda, ki je bil enoglasno sprejet. Veseli nas pravilno postopanje tega moža tem bolj, ker smo nekdanj o njegovi trdnosti nekoliko dvomili. Upamo, da lepo spričevalo, katero si je sam dal s svojim vedenjem v letošnjem zboru, ostane mu ved-

no nepremenjeno. — Dr. Aleksij Rojic drobil je v odsekih resnico, kakor gre; tudi v zboru imel je opravka s poročili, dostavki, nasvetovanimi premembami in predlogi, posebno z jako važnim nasvetom gledé goriških bolnišnic in gledé bolnišničnih razmer sploh, ki nas jako tarejo. — Dr. Nikolaj Tonkli ni imel obilne prilike, da bi se bil pokazal v vsem svojem svitu. Poročila, ki so mu bila odločena, je točno in natančno sestavil. Kot odbornikov namestnik imel bo priliko, da se izuri v vseh deželnih zadevah, da dobimo v njem krepko moč med našimi zastopniki. V resnici smemo torej zadovoljni biti, kakor se starimi tako tudi z novimi našimi poslanci.

Ako primerimo delovanje naših poslancev z italijanskimi, moramo reči, da naši se italijanskih v ničemer ne ustrašijo in da nas častno zastopajo. Priča temu so premnoga poročila, katera so imeli naši poslanci, dve važni interpelaciji in štiri nasveti, ki so velikega pomena za vso deželo. Zato izrekamo hvalo našim poslancem in volilcem, ki so jih izbrali.

Sedanji dolg in bodoče bogastvo.

Nekdanj bila je navada, da so pametni ljudje varčno gospodarili. Kudar so imeli dobre letine, niso použili vseh pridelkov v enem letu, ampak skrbeli so, da je bilo vedno starega blaga dobiti v skrinjah, ko je že novo začelo. To so posebno zaradi tega delali, ker so vedeli iz skušnje, da včasih pridejo slaba leta, katerih se človek ne more ubraniti. Zeleli so pri življenju ostati tudi tista leta, ki bi ne dala zadostnega živeža; zato so hranili pridelke od leta do leta.

Dandanes je to pri mnogih ljudeh drugače; domišljujejo si, da imajo v svoji oblasti sonce in dež, da morejo ukazovati zemlji in gnoju, da morejo pridelati, kolikor se jim poljubi. Prepričani so, da njih veđa jih ne more varati, da toliko, kolikor se potrebuje za vsakdanje življenje, se mora pridelati tukaj ali tam. Kolikor je pridelka enega leta, obrnejo ves za potrebe tistega leta s polnim prepričanjem, da prihodnje leto prinese še več blagoslova od prejšnjega, da torej ni treba hraniti.

Mnogi, ki gredo hitro naprej, ki se zato imenujejo naprednjaki, delajo še drugače. Preverjeni so, da v petih, desetih letih bodo pridelki dvakrat, trikrat toliki, kakor so dandanes, da takrat ne bodo samo zadostovali vsakdanjim potrebam, timveč da bodo celo ostajali. Da bi jim obilni ostanki na pridelkih pa na dohodkih iz obrtnije, kupčije in drugega človekovega in naravnega napevanja, ki se pokažejo še le čez 5, 10 morebiti tudi še le čez 20 ali 30 let, ne delali preglavice takrat, ko se uresničijo, odkazujejo jim pot, po kateri naj nas zapuščajo, uže zdaj. V ta namen priključijo si bodoče bogate pridelke, kolikor bodo presegali vsakdanje potrebe, uže zdaj kot žive pred oči in na dlan ter jih obračajo po svoji volji, na videz za občni blagor, v resnici pa kakor kane. Z drugimi besedami bi se to tako povedalo, da naprednjaki vek dela velikanske dolgove za razne naprave ter se ziblje v sladki nadi, da poplača dolg in obresti z dohodki iz dosedanjih virov in iz novih naprav, ki bodo tako veliki, da bodo zadostovali prihodnjim vsakdanjim potrebam in da zbršejo še vse sedanje dolgove do zadnjega vinarja.

Tako ravna je dandanes, rekel bi, splošno; ono je znak našega veka in spričujevalo, da kateri kraj napreduje. Kjer se ne morejo poprijeti iz srca takih načel, so pogosto veseli, da pritiska na nje kaka zunanja sila, kako delo, ki se ne dá odložiti, za katero se sme tudi po starih pravilih vzeti denar na posodo. S tem, da delajo dolg, stopili so v vrsto napredujočega veka; s tem, da so bili siljeni dolg delati in da se pri zadolženju niso pregrešili zoper starodavna pravila varčnega gospodarstva, ohranili so si čisto vest, ki jim daje pogum, da govorijo z zavestjo o svojem gospodarjenju.

Preverjeni smo, da zadnje velja o goriškem mestu, ki je pred 30 leti imelo nekaj denara na posodi v Ljubljani in ki se je do letos zadolžilo za lepega

pol milijončka, to je 500 tisoč gld., in o goriški deželi, ki dolžuje okolo 200 tisoč gld. V tem našem prepričanju potrjuje nas to, da dežela in mesto se prizadevata dolg poplačati. Tako prizadevanje more sloneti le na starih, zaprašenih navadah preteklih, sivih časov, kajti dandanes imamo le prvi oddelek onih pravil, ki govoré o dolgovih, namreč pravila, kako se dolgovi delajo, drugi oddelek, kako se dolgovi plačujejo, ni še sestavljen. Naš vek napreduje tako hitro, da ni imel še časa misliti na drugi del novih pravil o dolgovih, zdi se pa tudi, da drugi del bo nekoliko težji od prvega. Vidi se na prvi pogled, da mesto je bolj napredujoško, nego dežela; drugače tudi ne sme biti, ako hoče Gorica ostati glava deželi. Kakor se v mestu steka kapital in razumništvo (intelligencia), tako mora mesto celi deželi svetiti z lepim vzgledom, kako naj bo premoženje v ravni razmeri z dolgom, ali pa dolg s premoženjem.

Ker poročata o gospodarstvu goriškega mesta dva druga tukajšnja lista, hočemo nekoliko izpregovoriti v drugem članku le o deželnem gospodarstvu, in sicer o deželnem zalogu in načinu, po katerem ga hočejo njegovi prijatelji zdraviti. Opominjamo pa že zdaj, da nismo prijatelji takih načrtov, ki zidajo na podlagi bodočega bogastva. Bolj varno zdi se nam, da zidamo deželno poslopje s kamenjem, katero že imamo, katero je naše, če tudi ni po vsem licno. Ako si bomo naročevali kararski marmor iz Italije, ga sicer dobimo in hiša bo lepa, ali ko bo treba marmor plačati, se lahko zgodi, da deželna blagajnica bo prazna. Tedaj bi šla hiša na boben in mi bi zgubili lepi marmor in delo, kar smo prejeli in kar smo od svojega dodali; polom bil bi velikansk. Ne začenjajmo torej podjetij na račun prihodnjega bogastva, ki je negotovo; merimo svoja podjetja po močeh, katere imamo, in po cvenku, ki je gotov.

Narodno gospodarstvo v Istri.

Iz Istre, 10. okt. 1883.

Narodno gospodarsko stanje v Istri je na ravno tako nizki stopinji, kakor politično. Tu le težko zapaziš kak napredek; v primorskih bregih je še nekaj, drugodi pa o umnem gospodarstvu ni govora. Potrebe so vsak dan večje, dohodki pa vedno manjši. Kmetovalec je popolnoma zapuščen; nikedó se ne briga za njegov blagostan. On živi v največji nevednosti, poudka nima po večjem nikakršnega. Sol, narodnih sol je malo; našim deželnim gospodarjem — Lahom — je vse le za jedino zveličavno laščino. Kmetovalec naj se v šoli uči laški, naj plačuje velike državne, deželne in občinske davke, — pa mirna Bosna! O pravem uspehu šole ni misliti, šolskih vrtov pri nas ne dobiš. Znano je, da je Istra skoro med vsemi avstrijskimi deželami v najboljši legi za sadjenje in vinorejo, a vse to nič ne pomaga. Kmetovalec si tam ne more pomagati do boljšega, umnejšega poljedelstva; deželni gospodarji se za to ne brigajo; narodnih mož je malo, da bi kaj storili v povzdigo žalostnega njegovega položaja.

Prav zdaj nameruje se korak na bolje, ako se uresniči nasvet, da bi se za Istro, oziroma za severna njena okraja ustanovila kmetijska družba, kakoršno v večjem okviru imate na Goriškem (in kakoršno, mislim, imajo v vseh drugih avstrijskih deželah. Žal, da se slovenski, goriški kmetovalec premalo poslužuje dane mu prilike, da si s pomočjo kmetijske družbe opomore do boljših časov! Goriški Slovenci, ako zanemarjate kmetijsko družbo, zanemarjate sami sebe, ker ne znate ceniti dobrote, katera se vam ponuja!)

Tudi v Istri bila je taka družba, a popolnoma v laških rokah, katera pa je bila pred nekaj meseci od vlade razpuščena, ker ni skrbela za izvršitev svojega namena — za povzdigo kmetijstva, ampak za razširjenje laščine ter je uganjala ne le nam Slovanom, ampak celi državi neprijazno politiko, ker je škilila čez morje na Laško, od kodar je marsikateri njen ud lačen in bos priromal k nam, kjer se je preobjedel in napolnil prazne žepe!

Bog dal, da bi se uresničil nasvet, da bi se ustanovila kmetijska družba, katera bi veliko pripomogla, da bi se pričelo tudi v Istri daniti, da bo tudi tužni istrski Slovan napredoval z ostalim svetom; taka družba bi tudi marsikaterega naših rešila požrešnega laškega žrela, katero vedno odprto proti nam zija.

Še nekaj o letini. Glavni pridelek Istre je grozdje, iz katerega se dela dobra, sladka božja kapljica, akoravno bi se po umnem vinarstvu še mnogo boljše napravljala. Vino bi ubožnemu narodu lahko mnogo več denarcev prinašalo, kakor do zdaj. Kapljica bo letos precej dobra in je je tudi precej obilo. Hvala Bogu, da se je vsmilil tudi naših ubozih trpinov, kajti poleg vseh drugih potreb imajo še mnogo zastanih davkov, ki so jim neznozna butara, velika nadloga. Z letošnjim pridelkom si bodo vendar nekaj opomogli, ako bodo tuji kupci pridno kupovali in dobro plačevali. Goriških kupcev ima Istra malo, posebno letos, ko se je „rebula“ tako moško obnesla, da ne bodo smeli Briči več gudrnjati nad slabim letom; toliko več si želimo bratskih Kranjcev v obilnejšem številu, kakor druga leta, ker je tudi pridelek obilnejši. Bog nam daj obilno tacin in še boljših letin!

Dopisi.

V Gorici, 16. oktobra. — Vmeščenje milostljivega knezonadškofa goriškega dr. Alojzija Zorna vršilo se je preteklo nedeljo jako slovesno. Uže prejšnji dan bilo je mesto bolj živo, nego navadno. Dohajali so ljudje z dežele, ki so hoteli biti pričujoči pri svečanem sprevedu knezonadškofa v prvostolno cerkev. Zvečer svirala je mestna godba po določilo mestnega starešinstva pred nadškofijsko palačo ter je naznanjala redko svečanost drugega dne. V nedeljo zjutraj bilo je videti na vse zgoda živahneje gibanje po ulicah, nego ob drugih praznikih. Semeniška in bližnje ulice dobile so kmalu nenavaden kinč. Okna so pogrinjali z raznovrstnimi preprogrami in zaljšali z zastavami raznih barv. Odtod razširil se je lišp na Travnik, kjer se je odlikovala čitalnica, v Raštelj in sosedne ulice do velike cerkve. Pred semeniško kapelo in na bližnjih krajih začelo je ljudstvo zbirati se kmalu po sedmi uri. Ob osmi uri razpostavili so se mestni gasilci na obeh straneh cerkvenih vrat ter so skrbeli, da se ljudstvo ni preveč kupičilo. V kapeli bil je odločen prostor za mestnega župana in njegove svetovalce. Proti pol deveti prižgali so sveče v ozaljšani kapeli, kjer so se bili zbrali duhovniki iz mesta in z dežele. Prvostolni kapitul, dva ljubljanska (dr. Klofutar pa Urbas) in dva tržaška (Uzman in Battalia) kanonika, bogoslovski profesorji, druga duhovščina in bogoslovci razvrstili so se po cerkvi od presbiterija do glavnih vrat. Točno ob osmi in pol dojde knezonadškof v praznični kočiji s svojima kaplanoma, sprejme pozdrav duhovščine in gre pred altar, kjer je bil pričujoč pri tih maši, katero je bral prečastiti stolni prošt dr. Valussi.

Med tem se je bila nabrala nešteta množica ljudstva po vseh ulicah in prostorih, koder se je imel pomikati slovesni spreved, posebno blizu semenišča, na Travniku in okolo velike cerkve se je ljudstvo gnetlo in trlo. Hiše so bili med tem ozaljšali, kolikor je bilo mogoče. Deležniki slovesnega spreveda so se bili razvrstili, kakor jim je bilo rečeno, v naslednjem redu: križ, starčki z nove ceste, zapuščeni otroci, gluhoame, mestna deška šola, c. k. deška vадnica, realka, gimnazij, cebi z zastavami, katoliška družba, meščani. Po končani tih maši oblekel je nadškof škofovsko obleko in ob 9. uri začel je spreved duhovnov iz semeniške kapele v naslednjem redu: usmiljeni bratje, frančiškani, kapucini, jezuiti, kapitulov križ, bogoslovci, svetno duhovstvo (okolo 100 duhovnov), bogoslovski profesorji, prvostolni kapitul, knezonadškof z veliko asistenco. Za nadškofom šel je mestni župan se svetovalci. Za temi vrstile so se na ulici; društvo katoliških gospa, meščanke, učiteljske kandidatinje, učenke dekliške vадnoice, mestna dekliška šola, šola čč. uršulink, gluhoame, sirotišnica Contavalle-jeva in sv. Jožefa, usmiljene sestre, žene z nove ceste, drugo ljudstvo.

Med potom so duhovni peli psalme, ljudstvo je poklekovalo in nadškof ga je blagoslavljal. Videlo se je, da nadškof je bil ginen redke slovesnosti. Pred veliko cerkvo razvrščeni so bili vojaki, ki so nadškofu prezentirali, in veterani, ki so ga sprejeli z godbo, na čelu jim vitez Catinelli. Pri cerkvenem vohodu pozdravili so nadškofa cesarski civilni in vojaški uradi; cesarski namestnik in deželni glavar z odborom čakali so nadškofa v cerkvi na svojih mestih. Ko stopi nadškof v cerkev, zapojejo pevci na koru „Ecce Sacerdos et Pontifex“, stolni prošt dá mu kleče križ, da ga poljubi, potem kropivnik, slednjič ga trikrat pokadi. Na to zapoje nadškof „Te Deum“ in gre s spremstvom pred altar sv. R. T. in odtod pred veliki altar. Po dokončani zahvalni pesmi zmoli stolni prošt na listni strani altarja molitve, ki so zaznamovane v škofijskem ceremonijalu. Nadškof se vsede na stol na listni strani altarja in poslušá cesarsko imenovavno pismo in

papežovo potrjenje, katero je bral na prižnici nadškofijski kancelar, g. Matija Kravanja. Na to se preseli nadškof, spremljan od dveh kanonikov, ki sta mu stregla, na svoj prestol na evangeljski strani altarja. Prvostolni prošt ga nagovori v imenu cele duhovščine, mu čestita k slovesnemu dnevu, ga zagotavlja vedne pokorščine in udanosti ter ga prosi, naj pusti, da mu duhovščina izkaže svojo podložnost s tem, da mu poljubi prstan. Nadškof odgovori prav lepo, zahvali se za čestitanje, sprejme zagotovilo udanosti ter prosi, naj mu bo duhovščina zdaj pomočnica, nekdanj pa vec nec večnega življenja. Na to se je duhovščina poklonila novemu nadškofu sedečemu na stolu po vrsti od prvega do zadnjega, kar je precej dolgo trpelo. Ko je bilo poklanjanje dovršeno, podelil je nadškof pričujočim apostolski blagoslov iz pred velikega altarja. Na to začela je slovesna maša, ki je končala ob 3/4 na 12. Arhidijakon bil je stolni prošt dr. Valussi, slavnostna dijakona dr. Castellani in mons. Mercina, mašna dijakon in subdijakon pa monsignora Marušič in Kafol. Ljudstvu so iz začetka branili v cerkev, ker so se bali kake nesreče; pozneje so pustili za nekaj časa vhod in brzo se je nasulo toliko ljudij v cerkev, da so morali spet vrata zapreti. Po slovesni maši so nadškofa pred cerkvijo pozdravili uradi, vojaki in veterani, na kar se je odpeljal v svojo palačo.

Popoldne ob 2 urah bilo je veliko kosilo, h kateremu je bilo povabljenih 44 oseb, med njimi bil je tržaški namestnik, goriški deželni glavar, preč. tržaški škof, okrajni goriški glavar, mestni župan, prvostolni kapitul in drugi. Nadškof je napil sv. Očetu in cesarju, tržaški namestnik pa nadškofu. O peti in pol so se gostje razšli. Pri tej priliki razdeljevale so se med navzoče pesmi in drugo, kar se je o priliki nadškofovega vmeščenja tiskalo: knezonadškofov pastirski list, adresa bogoslovskih profesorjev, italijanski sonet gg. V.—A., sonet v slovenskem, nemškem in furlanskem jeziku, ki ga je zložil Forticulus Marianus, sonet g. Jožefa Furlanija ter latinska, italijanska in slovenska pesem g. Al. Faiduttija, bogoslovca.

V Gorici, 16. oktobra. — Slovensko brašno in podporno društvo priredilo je preteklo nedeljo, 14. t. m., lepo narodno veselico v čast knezonadškofu dr. Alojziju Zornu, ki je bil ta dan slovesno vmeščen. Odbornik g. Jušt Vuga skrbel je za ukusno ozaljšanje prostorne dvorane v restavraciji „all' Europa“. V ta namen naprosil je vzvišenega gospoda deželnega glavarja, da je prepustil društvu v rabo raznih grbov, zastav in mnogo kinča. Društveni predsednik posodil je za ta večer svoje najlepše stole in podobe. Dvorana bila je prav lepo okinčana; oder bil je ves v narodnih, deželnih in mestnih zastavah ter ovit z blagom raznih barv ali boj. Tako tudi stene, na katerih so visele podobe presvitlega cesarja in cesarice, cesarjeviča in cesarjice, vse cesarske hiše in slavnih narodnih mož. Stebra v sredi dvorane bila sta vsa ovita, da ni bilo videti zida prav nič.

Ob 4^{1/2} začeli se se zbirati društveniki in gosti, domači in z dežele, posamezni in v družbah. Došlo je mnogo goriške gospode, posamezniki in cele družine; z dežele počastili so društvo mnogi duhovniki in učitelji, ki so bili tisti dan v mestu. Proti 5. uri začela je veselica. Veteranska godba imela je dobro ubrano orodje in je izvrstno igrala. Pevce je vodil neutrudljivi g. Paher, ki se je mnogo prizadejal, da je vse potrebno pripravil. Dušili so bili pevci iz Gorice, Šempetra, Mirna in Solkana. Navzoči poslušalci so godcem in pevcem ploskali obilno hvalo; hvala jim. Slavnostni govor imel je g. predsednik, ki je ob enem naznanil malo spremembo v programu, ki je pozneje izostala. Jako ljubezljivo deklamovala je Levičnikovo „Cesarsko dete“ gospodična Kotnikova, ki je žela od vseh strani obilno pohvalo in je dobila v priznanje krasen šopek cvetic.

Ob 7^{1/4} bil je program izvršen in začeli so pripravljati lampjone, katere je bilo predsedništvo veteranskega društva blagodušno posodilo za bakljado, katero je bil odbor omenil zadnje trenutke, ko je zvedel, da se enaka svečanost ne napravlja od druge strani. Milostljivega knezonadškofa tisti čas ni bilo doma, ampak bil je navzoč pri slovesnosti, katero mu je bila priredila katoliška družba v palači Matilde grofinje Coroninjeve. Program dotične veselice bil je jako raznovrsten, obsegajoč štir kose za godbo iz raznih oper, katere je igral zbor 12 mož, lep kvartet za instrumente na lok, dva kosa za glasovir, katera je godla, slavna pijanistinja Lucila Podgornik-Tolomei, in dva govora. Italijanski govor je stolni prošt dr. Valussi o prihodu sv. Marka v Oglej, o oglejski cerkvi in o najnovejšem nasledniku oglejskih patrijarhov, o nadškofu dr. Zornu. Slovenski govor imel je profesor dr. Mahnič, ki je razlagal pomen nadškofovih imen Alojzij Matija Zorn in je izrazil mnogo lepih mislij v lepi besedi. Veselico so bili počastili škof tržaški, deželni in okrajni glavar, mestni župan, predsednik okrožne sodnije, muogi duhovni, obilno odličnih gospa in razni drugi gospodi.

Ko je bila ta veselica končana in se je bil nadškof odpeljal v svojo palačo, uredilo je podporno društvo bakljado in slo je iz Stabilove hiše z godbo čez Travnik proti palači in skoz vežo na dvorišče.

Močno se je godba odmevala po celi hiši, ko je društvo dohajalo na škofov dvor. Tu se postavijo lampjoni — bilo jih je nad 80, kolikor se jih je moglo v hitrici dobiti — okolo godbe, ki je bila obrnena proti glavnemu vohodu. Ko je godba nehala, zavpije predsednik glasno, da je bilo slišati po celem dvorišči, naj Bog živi mnogo let knezonadškofa dr. Alojzija Zorna. Živio zagrmí po celem dvorišči, da se odmeva od vseh sten, godba zavrira, živio se ponavljajo in trpelo je dolgo, predno so navdušeni vskliki pnehali. Predsednik pozove društvenike v drugo, naj se pridružijo veselemu pozdravu. To se zgodi, godba pa zagode cesarsko himno. Ko je godba končala, šli so odborniki v nadškofovo stanovanje, kjer so bili prav prijazno sprejeti. Med tem so pevci na dvorišči peli lepe pesmi, godba je svirala svoje kose v lepem redu. Milostljivi nadškof goriški in škof tržaški ter drugi duhovni prišli so na hodnik ter so gledali in poslušali veselje podpornega društva nad knezonadškofom in udanost do njega. Godba zaigra lepo popotnico in društveniki zapustijo nadškofovo palačo, kjer so bili tako prijazno sprejeti. Bakljada vila se je okolo po celem Travniku in se je vrnila tje, odkodar je bila šla.

Po končani bakljadi ostali so možje, ki so se je bili udeležili, v Stabilovi okinčani dvorani še dolgo vkup, kjer so napivali milostljivemu nadškofu, društvu in raznim rodoljubom. Pevci so še marsikatero zapeli in tudi godci so katero zagodli, dokler se niso poslovili, veseli lepega večera.

V Čerčičah, dně 16. okt. — Hvala ti srčna, predraga mi „Soča“, za blagovoljno pojasnilo na moje uprašanje o zadevi protestantske biblije in njenega kolporterja, pa prosim dovoli mi, da se zopet vrnem k tej stvari, ne toliko iz verskega, kolikor iz državlanskega stališča.

Odgovarjaš mi, predraga „Soča“, da dotični agent biblije bi moral imeti za prodajanje dovoljenje od c. kr. okrajnega glavarstva kot policijske oblasti in ne od tržaškega namestništva. Toda prodajalec o dovoljenji od strani c. kr. okr. glavarstva ni nič omenil, vsaj meni ne, temuč poudarjal je le dovoljenje iz Trsta in semtertje govoril je tudi o nekem višjem poslanji z Dunaja, rekoč: jaz sem poslan z Dunaja, jaz moram prodajati in širiti sv. pismo, meni je to zaukazano, itd. Tako in enako se je neki ustil. Ta agent postaje vsak dan bolj predrzen. Glavnih cest in večjih vasi se sicer ogiblje, toliko bolj srčna je pa na stranskih poteh in po malih vaseh. Pred vsako hišo razgrne svoje oguljeno platno, v katerem ima nekaj podobice, ter trdi, da to je v bukvah, kar se vidi na podobi, pripoveduje ljudstvu, da brez biblije se ne zveliča, da maša v njegovi knjigi je boljša ko naša ter govori razžaljivo o duhovščini, ako mu kdo ugovarja, da cerkev ne pusti čitati sv. pisma, ki ni od nje poterjeno. Po naši dolini nastal je velik hrup zaradi tega slepljenja ljudi in okrajno glavarstvo v Gorici bi se ne kesalo, ako bi uradno odpravilo tega moža, kakor so pred nekaj meseci tega (ali temu podobnega) agenta spravili iz Ljubljane. Mož ni samo barantač, ampak bega ljudi v njih verskem prepričanji, kar državna postava prepoveduje. Obračam se naravnost do slavnega c. k. okrajnega glavarstva v Gorici ter je prosim, naj te za javni mir važne zadeve ne prezre. Duhovniki po vaseh naj pa ljudstvo podučijo o celi tej stvari naj se prizadevajo, da se ohrani mir, dokler ne seže policija vmes. Uradnim organom priporočamo, naj ne izgubljajo časa, da naša dolina ne bo obžalovala kake nesreče. Goreči razširjevalec Lutrovih biblij se piše I g n a z S u n t s c h i t s c h (po Kranjskem in Stajerskem menda že znano ime) ter ima začasno zalogo svoje krame baje v Gorici na Placuti h. št. 4.

Z Bolškega, 12. okt. (Varujte občinske pravice!) Neki visoki gospod je bil o svojem času izračunil, koliko so Trentarji še zad za drugim svetom. Ne vem prav, v kakem pomenu je mož to govoril; a priznati se mora, da je sploh prav dejal. (Se vé, da niso vsega tega Trentarji sami krivi; na opak...) — Kako čem dokazati zgornjo trditev?

Trentarji so — recimo — preveč „lipovi“ (občna slovanska slabost), premehki, preveč popustljivi v nekkih rečeh. Nočem omenjati tega, da Trentar nikedar ne zaklene svoje hiše, niti po noči ne; saj je bilo isto tako tudi pri naših dedih, starih Slovenih; in to jim šteje pisateljji sploh v lepo svojstvo (lastnost), v čednost, v čast! Ako se kaže, da v tem obziru ni treba previdnosti, — toliko bolje! A grajati imam to, da Trentarji premalo varujejo svoje občinske pravice.

Znano je, da je Trentar velik revež. Cerkev, duhoven, cerkvenik — vsi dobivajo svojo plačo ali podporo iz verskega zaloga. (Poslednjemu jo pa hočejo vzkratiti z 31. decembrom 1885. leta.) Pa nekojmi bi še ne bila taka sila, če bi imeli kaj več sveta, kjer bi mogli svojo drobnico pasti. A še svet se jim izgublja. Nekateri so morali odstopiti svet domačinom. N. pr.: Lastniki planine K. niso branili sovaščanu na svoj svet, ker jim je bil ta v sorodstvu. Vstled tega so izgubili pozajeje nekaj svojega sveta; dobili so ga lastniki planine Zaj. — Največja krivica

pa se godi Trentarjem od strani Kranjsko-gorcev. Ti so najlepše tukajšnje planine ščinoma posedli. Kako? od kod to? Menda od Koritniških posestnikov (blizu Bolca) prišle so bile planine: Trenta, Velika planina in Prisenek v roke Kranjcem. Trento kupila je na to občina Rutarska (Wald) blizu Kranjske gore, drugi 2 pa sti prišli menda v last cerkvi M. D. v Kranjski gori. Od nje so ji bajé dobili Kranjsko-gorci sami; a plačevali so cerkvi neko stojino; pozneje so se to opustili. Oboji: Rutarji in Kranjskogorci so res gonili svojo živino na to stran pogorja; pa samo v planinskem času od 24. junija do 24. avgusta, uživali so tedaj samo „rožo“, t. j. planinsko travo v najboljšem času. Ves ostali čas pa — tedaj 10 mesecev — pasli so Trentarji svojo živino na omenjenih 3 planinah, in nikedar jih ni motil pri tem.

Kar se spominjo Kranjci, da so oni lastniki teh planin, in začnejo pravdo, da bi Trentarje popolnem odstranili. In žalibog se jim je to posrečilo! A kako? Trentarske priče so iz nevednosti ali nerazumnosti nejasno in nedoločno govorile pred dotičnim oblastvom; le jedna je prav govorila. Vsled tega je bila tudi razsodba l. 1871. le Kranjskogorcem v prid in Trentarjem v škodo. In še takratni župan Trentarski se ni potegnil za svoje pri višem oblastvu. Izid je bil: da je Trentar l. 1875 pri uravnavi zemljišč vse pravice do omenjenih planin izgubil; Kranjskogorci so pa dobili celo pravico, da smejo v planinski dobi še v Trentarskem občinskem svetu — v obsegu 228 oralov — pasti svojo živino. Po takem prihaja Kranjska živina celó do Trentarskih hiš; nasprotno pa oni poberó Trentarsko živino, če jo najdejo „na svojem“. Nekedar so odgnali bajé 30 bravecov, ter jih prodali; drugikrat menda 70 bravecov in tirjali od njih odškodnine po 50 kr. za glavo. Jeden sam gospodar je moral tako plačati 13 glavo, kazni, ker so bile pastirje ovce na ptuj svet utekle. — Odtod tedaj Trentar se večji revež. Po leti si še pomaga, ker žene svojo živino na druge kraje v planine; a spomladi in jeseni, — ko mu vrhe sneg zakriva, in mora se živino le blizo hiš ostajati, — onda mu je sila!

Zdaj bi pač radi Trentarji popravili to škodo, da bi meja šla „po obrezi“ (po vrhah), kakor prej, a zdaj ne gre. Tudi prošnje do visokih oseb in do Najvišjega prestola niso bile toliko vzdane, da bi bile Trentarjem povrnilo izgubljene pravice.

Cemu to govorim? „Čo koga boli, o tem mó-wić wól“ (rad govori), pravi pregovor. Polnokrat si je človek sam kriv nesreče. Pregovor veli: Vsak je svoje sreče kovač! Ali pa: kakor si postelješ, tako boš ležal. (Ponavljam pa: Trentar ni vsega sam kriv.) Ne zagovarjam nepotrebnih pravič — Bog ne daj! — Pravim pa: Zavednosti manjka ljudem, kedor svojih pravic ne varuje, ta jih izgubi! V občinskih rečeh ne velja duhovno delo usmiljenja: krivico voljno trpeti, kakor pravi krščanski nauk. Čuvati se nam je res osebnega sovraštva; nismo pa dolžni vsake tudi velike krivice ti ho potrpeti. Iz pravičnih uzrokov moremo se za svoje pravice očitno ponesti, in v bran postaviti se krivici, ki se nam godi. Posebno v občinskih zadevah velja: Potezaj se krepko za občinske pravice. Blagor mu, kogar skušnjava drugih izuči!

S. T.

Cerkno, 14. okt. — Marsikaj se piše o našem kraju in okrajju; ali o šolstvu se je dozdej le malo poročalo. Zaduži dopisnik iz Cerkna omenja sicer odprtje tukajšnje šole, pa le mimogrede. Bodi mi toraj dovoljeno, da o naši šoli nekaj spregovorim. Do letošnjega leta ni imela šola primerne šolskih prostorov. Po sklepu okr. šol. sveta tolimuskega začelo se je novo šolsko poslopje zidati pred dvema letoma, ktero se je zaradi nekkih zadržev še le letos popolnoma končalo. Dne 3. okt. t. l. se je šolsko leto pričelo v novih šolskih prostorih. Po sv. maši, ktere se je mladina udeležila pod vodstvom g. voditelja in g. čne učitelje, je vis. čast. g. dekan vse šolske prostore blagoslovil in ob enem tudi šolsko mladino z lepimi in podučljivimi besedami nagovoril. Na to zapoje šolska mladina cesarsko pesem. Sedit je nagovor kraj. šol. predsednika g. P. Podobnika, v katerem je posebno poudarjal pridno šolsko obiskovanje, ktero se pri nas žalibog zelo pogreša. Žugal je ob enem, da hoče naprej z vso ostrojtjo postaviti postopati in malomarne stariše v kazen predlagati zaradi nerednega pošiljanja otrok v šolo. Slovesnost je zaključil g. voditelj s tem, da nam je razložil pomen blagoslovljenja in korist šole. Priporočal se je tudi, naj ga v njegovih namerah in trudu podpirajo šolski predstojniki in stariši, ker v pravi medsebojni vzajemnosti doseže šola svoj namen. V dan blagoslovljenja novega šolskega poslopja bila je ena šolska dvojana primerne in okusno okučana s podobami presvitlega cesarja in cesarjeviča Rudolfa, z narodnimi in cesarskimi zastavami, z raznimi cveticami in zelenjem. Počastili so to slovesnost še svojo navzočnostjo vsi cerkijanski predstojniki in uradniki, kakor častita duhovščina, voditelj c. k. okrajne sodnije g. Gabrijelečič, domači zdravnik g. Wagentrutz, davkarski kontrolor g. pl. Segher, župan in kraj. šol. predsednik g. Podobnik, posestnik in tergovec g. F. Peternel, nekaj tolimuske gospode in mnogo starišev, katerim je ta redka slovesnost jako ugajala. Dal Bog, da bi stroški, kateri so se za novo šol-

sko poslopje porabili, ne bili zavrženi, marveč da bi nam obilne obresti pri naši mladini donasali.

Politični pregled.

Presvitli cesar podal se je 14. t. m. v Szegedin, kjer je bil navdušeno sprejet. Pet let je od tega, ko je reka Tisa imenovano mesto uničila, in cesar je ob oni priliki pregledovaje tužne razvaline in strašne učinke povodnje izjavil: „Szegedin je bil, a Szegedin bo zopet in sicer lepši kot prej.“ Danes so se cesarjeve besede obistinile: tam, kjer je takrat stalo 6000 iz blata zidanih hiš, stoji danes novo mesto v modernem slogu zidano.

Cesar je podelil grškemu kralju lastništvo 99. pešpolka. Kralj je 17. t. m. zapustil Dunaj, šel v Gmunden po obitelj ter se je odpeljal na Grško v Atene.

Presvitli cesar je imenoval za poslanika na črnogorskem dvoru polkovnika Milinkovič-a.

Dunajski časopisi poročajo, da se snide državni zbor 20. nov. Toda letos bo malo zborovanja, državni zbor bo zboroval v novem poslopju in je treba še mnogo ukreniti, da bo poslopje dovršeno.

Gornje-avstrijski deželni zbor imel je 13. t. m. zadnjo sejo, ki je bila zelo burna. Razpravljala se je volilna preuredba, ki je bila konečno odložena za prihodnje zasedanje. V moravskem deželnem zboru bila je volilna preuredba ovržena, petakarji ostanejo tudi za naprej brez volilne pravice v čast liberalnim ustavovskim gospodom na Moravskem. Tudi tržaški deželni zbor je imel prav živahna razpravljanja o italijanskem vseučilišču, katero bi se moralo v Trstu osnovati, dasi ni na leto več nego 16 do 17 tržaških učencev za vseučilišče sposobnih. Za-se znajo Lahji zahtevati pravice, a da bi jih oni tudi drugim svojim sodeželanom privoščili in dali!

V kranjskem deželnem zboru prišla je tudi toli teško pričakovana volilna preuredba na dnevni red; debata o nji vrši se že dva dni, v petek 19. t. m. vršilo se bo tretje branje one preuredbe. Pri tej priliki se pokaže, ali so nemškutarji res tako spravljeni, kakor nekateri poročajo, ali pa bodo svetu svojo spravljalnost s tem dokazali, da dvorano zapustijo in preuredbo onemogočijo.

Hrvaško-ogersko vprašanje je za sedaj končano: v torek sneli so raz dotičnih poslopij grbe z madjarskim in hrvaškim napisom ter nadomestili jih z grbi brez napisov. To je začetek, druga zahtevanja Hrvatov se bodo v kratkem izpolnila. Važno je v tej pravdi tudi to, da je finančni minister Szapary javno v državnem zboru povedal, da je grof Pejačević postopanje gledé grbov odobral, a zadnji je izjavil, da to ni res in da on ni o tem sploh ničesa vedel. Szapary-ev odgovor na to je tak, da vsakdo mora pripoznati istinitost Pejačevićeve izjave. — V ogerskem državnem zboru predložil je finančni minister proračun za leto 1884, kateri kaže čez 20 milijonov gld. primanjkljaja, kate-rega misli odstraniti s tem, da vpelje nove davke.

Ruska cesarska obitelj vrnila se je iz Kodaň v Kronstadt ter je odšla od tam v Gačino. V Petroburgu položil se je temeljni kamen novi cerkvi na onem mestu, kjer je bil car Aleksander II. umorjen.

Na Španskem je prejšnje ministerstvo odstopilo; novo pod načelnikom Posada objavilo je svoj program, v katerem izjavlja, da noče nič vedeti o zvezi s katerokoli evropsko velevlastjo, da pa hoče s Francijo živeti v ozki prijateljski zvezi.

Domače stvari.

Milostljivi knezonadškof dr. Alojzij Zorn sprejemal je tudi ta teden razne deputacije in posamezne osebe ter je povračal obiskovanja visokim osebam. V ponedeljek predstavila se je novemu vladiki deputacija goriške narodne čitalnice, ki je bila prav prijazno sprejeta. Gospodje, ki so se je udeležili, ne

morejo zadosti popisati prijetnega utisa, ki ga je avdijenca na nje naredila v vsakem oziru. V torek bile so pri nadškofu deputacije profesorjev srednjih šol: c. k. gimnazija, realke in učiteljska. Tudi odvetniška kamora poklonila se je višjemu pastirju. Duhovni z dežele in drugi možje, ki niso mogli pretekle nedeljo izkazati nadškofu svoje udanosti, hodijo med tednom v mesto in se mu klanjajo.

V tukajšnjem zavodu šolskih sester bila je pretekli torek lepa veselica v čast milostljivemu našemu knezonadškofu. Obednica, ki služi rejnikom, premenjena je bila v gledališče z jako ukusno napravljenim odrom. Spored obsegal je mnogo toček petja, deklamacij in živih podob. Rejenke sprejele so knezonadškofa s pesmimi in deklamacijami v raznih jezicah. Slovenski pozdrav deklamovala je gospodična Leopoldina Bolko; slovenska pesem bila je ona, katero je g. Ilharj Zorn že lansko leto zložil in z napovom priskrbel na čast svojemu sorodniku, sedanjemu knezonadškofu. Italijanska večja deklamovalka odlikovala se je v svoji razmeroma jako težki nalogi s pogumom in neprestrašenostjo, ki bi delala čast vsakemu možu. Žive podobe predstavljale so dogodke iz življenja sv. Mohora, prvega škofa oglejskega. Vsaka podoba razlagala se je v posebni deklamaciji in po vsaki podobi sledila je primerna pesem. Iz začetka so rejenke knezonadškofu podarile vence in šopke, na konci pa lep škofijski grb ter so se mu spodobno poklanjale. Navzočih bilo je mnogo gospodov svetnih in duhovnov, ki so bili veseli lepe veselice, katera je trpela ob 5. in pol do 7. in pol zvečer. — Včera napravile so rejenke č. uršulink enako veselico v uršulinskem samostanu.

Vzvišeni gospod Franc grof Coronini v Šempetru bil je izvoljen 13. oktobra zopet župan ondanšnje občine, kateri županuje uže od leta 1868.

V Štandreži pri Gorici izgubili so učitelja preteklo pomlad. Kmalu potem razpisana je bila učiteljeva služba. Začetka julija imel je krajni šolski svet sejo, v kateri si je izbral učitelja; še tisti mesec imel je okrajni š. svet sejo, v kateri je potrdil, kar je krajni š. svet sklenil gledé učitelja. Štandrež pa še zdaj nima šole, ker učitelj spi v Štandreži, a podučevati mora še vedno v Gorici. Kdo je tega kriv? Na tak način se nove naprave ne prikupijo ljudem.

Na tukajšnji c. k. deški vadnici je bilo letos sprejetih 576 učencev, in sicer 287 Slovencev in 289 Lahov.

Za Kocijančičev spomenik so darovali: Monsignor Beusa, vodja nadškofijske pisarnice v Gorici, 5 gl. — Ivan Šmuc, vikar v Velikih Zabljah, 5 gl. — Ivan Feltrin, kaplan v Volčah, 1 gl. — Ignac Fabjani, župnik v Slovrenci, 1 gl. — Jurij Peternel, župnik v Bigunji, 1 gl. — Martin Leskovec, vikar v Sedlu, 1 gl. — Jurij Kokelj, vikar v Logjeh, 1 gl. — Anton Keber, vikar v Mavhinjah, 3 gl. — iznaša 18 gl. — Prenesek 220 gl. 50 kr. Vkup 238 gld. 50 kr.

Za koritniške pogorelce daroval je g. Marko Vales, spovednik na Sv. Gori, 3 gl. — Prenesek 12 gl. Vkup 15 gl. Hvala!

Nevaren tovariš. Preteklo soboto popoldne napravil se je neki Jakob Leban iz Mrzlega Loga iz vipavskega tuga proti domu. Na poti pridruži se mu neznan človek ter ga spremlja, dokler ne prideta do neke samotne krčme. Neznani človek povabi Lebana, naj gre z njim v krčmo, da mu pokaže ponarejene bankovce. Leban se dá pregovoriti in gre z njim. Ko sta bila notre, poteguje neznan spremljevalec pištolo iz nedrj in ustrelil proti Lebanu, katorega ne zadene. Tedaj začne hudobnež s pištolo biti po glavi prestrašenega moža, ga vsega rani in mu odvzame 115 gld. Ropar je utekel, Leban se je pa vlekel na Col, kjer so mu rane obvezali. Govori se, da v ondanšnji okolici je najbrže cela družba razbojnikov in da ta neznan ropar bil je pogovorjen z drugimi.

Poštno hranilnice po naših hribih imajo, kakor se nam poroča, večinoma le italijansko-nemške tiskovine, slovenskih pa ne. To je slabo in neopravičeno; tega so najbrže krivi dotični uradniki poštne hranilnice, ki nimajo toliko poguma, da bi prosili pri goriškem poštnem uradu slovenskih tiskovin. Ne vemo sicer, da bi poštni voditelj g. Dell'Ara in njegov tajnik g. Cheneviere ponujala slovenske tiskovine, ali toliko vemo, da jih dasta, ako jih kdo zahteva, in da sta pripravljena naročiti jih, če jih nimata. Slovenski poštni uradniki naj torej ne zmetujejo krivde na Italijane; ako njih uradi nimajo slovenskih tiskovin, so sami krivi in odgovorni za krivico, ki se radi tega narodu godi. — Pri tej priliki opozarjemo na knjižico, kateri je naslov: „Rokovodnik vložniku poštne hranilnice“, katero je izdal c. k. poštno-hranilnični urad na Dunaji letos. Ta knjižica šteje 98 strani in obsega ves poduk o poštne hranilnicah ter se dobiva pri vseh poštne hranilnicah bodisi v mestu bodisi na deželi brezplačno. Rojaki, prašajte po tej knjižici in po drugih podučnih spisih o poštne hranilnicah, ki se dobivajo na poštah brezplačno, da boste vedeli, kako se je treba ravnati v tej zadevi. Ako

vam kdo noče dati slovenske, le v „Sočo“ z njim, da ga operemo.

„Koledar za leto 1884 s kašipotom po Trstu“ pamerava izdati v letošnjem letu v Trstu, „Nova tiskarna“, ako se oglasi na to delo zdatno število predbrojnikov. Ta koledar-kašipot bude obsegal: 1. Koledar za prestopno leto 1884 z vremenskim proročanjem in drugimi koledarskimi opazkami. — 2. Kašipot po Trstu in okolici: a) vse c. k. oblastnije in urade, civilne, vojaške itd., b) vse glavne firme tržaške z naznanilom, v katerem blagu delajo; c) vse obrtniške zavode, d) glavne gostilne, s posebnim oziranjem na slovenske gospodarje, e) vse dobrodelnne zavode in vsa društva v Trstu in okolici, v prvej vrsti slovenska in vse v Trstu izhajajoče liste razvrščene po strokah, f) statistične podatke o tržaški trgovini. — 3. Dodatek a) semnji po Slovenskem, b) tablice za kolekovanje, c) pomorski vozni red, d) železnični vozni red, e) pošne in brzovjavne zadeve, f) razne druge malenkosti. 4. Razno berilo za poduk in kratek čas s posebnim oziranjem na kmetijstvo, trgovino in obrtnijo. — Knjiga bo obsegala do 250 strani v velikej osmerki in bude stala za naročnike „Edinosti“ in za ude delalskega podpornega društva 60 soldov, za vse druge pa 80 soldov. — Naročnikom mnogih iztiskov dovoli se rabat. Naročbe naj se pošiljajo, kakor hitro mogoče „Novi tiskarni“ via Torrente, št. 2., ali pa upravništvu lista „Edinosti“, da se bude o pravem času znalo, koliko iztisov knjige je treba tiskati. Knjiga izide najdalje v drugej polovici meseca decembra. Knjigi se dodadó tudi oznanila (inserati). Nadejati se je, da bude slovensko občinstvo podpiralo z obilnimi naročbami in naznanili to potrebno knjigo. Priporočamo jo vsem rodoljubom, posebno onim, ki imajo s Trstom kaj opraviti.

Poslano.

Podpisani se priporoča slavnemu občinstvu in čestitej duhovščini v izdelovanje raznih navadnih in umetnih kamnarskih del, kakor nagrobnih spominkov in najsi bo za vsako dvorano lepih miz, mizic in drugih plošč, garnitur za umivalnike, cvetličnih posodic na vrtih, altarjev, obhajilnikov vsake vrste i. t. d., vse iz najboljšega kraškega marmorja po zelo nizkej ceni.

VOLČJIGRAD PRI KOMNU.
FRANC REBULA,
kamossek.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rajbo nekoliko dni, olajšajo in prezejejo prav kmalu najtrdovratnije žlečne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemorojide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, bojaz, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjen o kri. One ne pregzajajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Blagorodni gospod!

Na priporočilo nekega prijatelja rabil sem kapljice sv. Antona Padovanskega proti mnogoletni prav močni naduhi z najboljšim uspehom in pri najhujih napadih s prav hitro olajšavo.

Prosim torej, pošljite mi, da se bom dalje zdravil, prej ko mogoče 12 steklenčic proti poštnemu povzetju.

Mahrenberg.

Franc Macun,
c. k. sodnijski pristav.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu; za naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Madonna v Korminu.
Ena steklenica stane 30 novcev.

Važno za posestnike sa dneva drevja!

Jesenski čas.

L. Pichlerjev klej zoper mrčese

oharovan od c. k. vrtnarske družbe na Dunaji.

Dunaj VII. Westbahnstrasse 50.

Edino sredstvo zoper sadnemu drevju tako škodljivega zimskega pedica, vrtaško, kakor tudi žužka itd. Škatljica od 1/2 kila zadostuje za 30 drevov in stane le 75 kr. a. v. — K temu zamočki iz papirja, 50 kosov 90 kr. a. v. Vsakemu naročilu je priložen navod kako se rabi. — Mnogo spričeval o uspešni rabi. Pregledni zastoj.

Na prodaj je grašinsko posestvo na Hrvaškem,

ne daleč od Zagreba, 200 oralov veliko, obstoječe iz njiv, travnikov, vinogradov in gozda. Lega je prav pripravna ob glavni cesti, da se pridelki lahko spečajo. Turšica posebno dobro rodi in se lahko celo doma dobro proda. Vino ima dobro ceno, živinoreja se dobro izplačuje. Prodá se enemu kupcu ali pa tudi več družinam, če se skupno zavežejo, da bodo plačevali. Cena je postavljena na 60.000 gl., kdor bi ponudil dobre pogoje, njemu bi se kaj odpustilo. Kupci naj se oglase pri upravništvu „Soče.“

Kundmachung

Nutzholzverkauf aus den k. k. Ternovener Staatsforsten.

In den k. k. Forstwirtschaftsbezirken Ternova, Lokva, Karnizza und Dol der Ternovener Staatsforste gelangen in der Fällungsperiode 1883/84 folgende Buchen- und Nadel-Säg- und Bauholzquantitäten in verschiedenen grösseren und kleineren Parthien zum Verkaufe und zwar:

Forstbezirk	Ternova	Buchen	Nadel	Nadel
		Sägholz	Sägholz	Bau- u. Gipfelholz
Festmeter				
	Lokva	1633	250	208
	Karnizza	650	2382	723
	Dol	1235	775	70
	Summa	360	1760	315
		3878	5167	1316

Schriftliche Offerte werden bis längstens den 24. Oktober 1883 Vormittags 10 Uhr bei der k. k. Forst- und Domänen- Direction Görz angenommen. Dieselben müssen

1. versiegelt, auf der Aussenseite dem Zwecke entsprechend überschrieben, mit einer 50 kr. Stempelmarke versehen und dem 10/0 Vadium des Ausrufspreises belegt sein,

2. die Parthien, für welche das Offert gilt, unzweifelhaft bezeichnet und die Offertpreise pr. Festmeter und Sortiment in Ziffern und Worten beigesezt enthalten,

3. der Offerent hat ferner beizufügen, dass er sich den ihm bekannten Verkaufsbedingungen unbedingt unterwerfen und wenn er den Kaufschilling seinerzeit in mehreren Ratenzahlungen zu leisten gedenkt, die Minimalgrösse dieser Raten anzugeben,

4. der Offerent hat das Offert mit Vor- und Zunamen, Charakter und Wohnort zu unterfertigen und sind die nicht eigenhändig geschriebenen Offerte ausserdem noch durch zwei Zeugen mitunterfertigen zu lassen.

Die näheren Verkaufsbedingungen sowie das Verzeichniss der einzelnen Verkaufslose mit den betreffenden Quantitäten u. Ausrufspreisen liegen bei dem Exedit dieser Direction u. bei den k. k. Forstverwaltern in Ternova, Lokva, Karnizza u. Dol zur Einsicht auf.

K. k. Forst- und Domänen-Direction
Görz am 11. Oktober 1883.

Št. 5669.

Razglas.

S 1. oktobrom 1883 so v tukajšnjem c: k: magazinu za derva in oglje zvikšane cene:

bukovega oglja od 25 na 26 gl. 10.000 kg.
jelovega oglja " " " " " " 10.000 " "
bukova derva druge vrste od 2.90 gl. na 3. gl. meter
" " tretje " " " " " " 2.70 " "

C. K. GOZDNA DENARNICA
v Gorici, 29. septembra 1883.

The London Bodega Comp

Dovoljujemo si naznaniti čestitemu p. n. občinstvu prav uljudno, da odpremo

v Trstu, via S. Nicolò, 17,

prehodno zalogo neposredno vvaženih pravih nepopačenih španskih in portugalskih vin, angleških žganin,

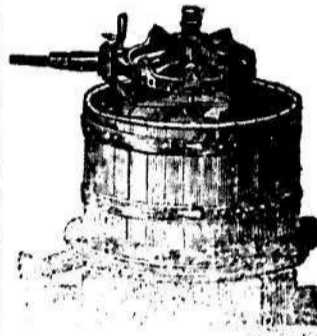
specijalitet, zdravniških vin,

Malaga sect, Vino Sauto, Alicante

v tku pridojnega meseca in da naznamimo dan za časa.

The London Bodega Comp

Na Dunaji, Kärnthnerstrasse, 14.

Vinske tlačivnice (preže)

najnovije sestave, potrebujejo malo prostora, tiskajo dvakrat hitreje ko prejšnje tiskavnice, se lahko gonijo, močno in trdne, v vseh velikostih za posameznike in za največe posostnike kot posebno vrednosti. Poročstvo, spričevala o 1000 že narejenih tiskavnicah. Načrti in ceniki po želji brezplačno in poštno

prosti. Grozdni mlinci najnovije iznajdbe. Zgodnja naročila os nam všeč.

PH. MAYFARTH & Co. na Dunaji, II. Praterstrasse 66.
Tovarna v Frankfurtu a. M.

Jožef Pallich,

prodajalec c. k. šolskih in vsakovrstnih drugih knjig ter pisnih potrebščin v Gorici, na Travniku h. št. 6, priporoča svojo bogato zalogo za pisanje, risanje in šolo potrebnih priprav ter sprejema naročila na knjige, ilustrirane liste in časopise vsake stroke in v vsakem jeziku z zagotovitom natančne postrežbe in nizke cene. Veliko zaloga cerkvenih tiskovin in molitvenih bukev iz Ljubljane priporoča posebno častiti duhovščini.

Bergerjevo medicinsko

MILO IZ SMOLE (THEERSEIFE)

Priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se skoro v vseh evropskih državah s sijajnim vspehom proti vsakovrstni nečistosti na polti,

osebno proti kroničnim in luskinastim lišajem, hramam, nalezljivim hramam, proti rudečemu nosu, ozebljimi, potanju nog, prhljaju na glavi in bradi. — Bergerjevo milo iz smole ima 40% smole iz lesa, in se bistveno razločuje od vseh drugih smol, ki se prodajajo. — Da se prekanjanju izogneš, zahtevaj določno Bergerjevo milo iz smole in glej na znani zavitek. V dolgih in hudih poltnih boleznih rabi se z vspehom na mestu mila iz smole Bergerjevo med smolnato-žvepleno milo; kdor bi hotel imeti rajši to, naj zahteva edino Bergerjevo smolnato žvepleno milo, ker zunanja ponarejanja so brezvspešni izdelki. — Kot neostro milo iz smole za odstranjenje nečistostij na polti, zoper hrasto na poti in glavi otrok, kakor kot neprekosljivo kosmetično milo za vmiivanje in kopanje za vsakdanje rabo rabi:

Bergerjevo glicerina milo iz smole, ki ima 35% glicerine in je fino perfumano.

Cena za komad vsake vrste 35 kr. z brošuro vred. Glavni razpošiljavec: lekarnar G. Hell v Opavu. Glavna zaloga za Gorico pri gg. lekarnarji F. Cristofoletti (Zanetti) in A. Franzoni.